

Stiki gozdarstva z javnostjo v Sloveniji

Marijana TAVČAR*

Izvilleček

Tavčar, M.: Stiki gozdarstva z javnostjo v Sloveniji. Gozdarski vestnik št. 2/1989. V slovenščini s povzetkom v angleščini.

V prispevku sta prikazana pomen negovanja stikov gozdarstva z javnostjo in stanje stikov z javnostjo v Sloveniji (1987). Slednje smo ugotavljali z anketo med predstavniki gozdarskih delovnih organizacij in ustanov. Prikazani so poglavitni vzroki nezadovoljivih stikov z javnostjo ter podani predlogi za njihovo oživitvev.

Synopsis

Tavčar, M.: Contacts of forestry with the public in Slovenia. Gozdarski vestnik No. 2/1989. In Slovene with a summary in English.

The article deals with the significance of establishing contacts between the forestry and the public and the situation in this field in Slovenia in 1987. The situation has been established on the basis of interviews with some representatives of forest enterprises and institutions. The chief reasons for insufficient contacts with the public are presented and there are also some suggestions of how to revive these contacts.

1. UVOD

Danes si gozdarstvo ne more in ne sme več privoščiti razmišljanja o tem, ali so stiki z javnostjo (npr. popularizacija gozdov) potrebni ali ne. Še vedno sicer samo les stroki prinaša denar, vendar pa so za naše življenje vedno bolj pomembne in nepogrešljive prav neproizvodne, splošnokoristne vloge gozdov. In če ne bomo kmalu rešili problema umiranja gozdov (kar seveda ni in ne more biti le problem gozdarstva), bomo ostali brez lesa in brez drugih dobrin, ki nam jih gozd zaenkrat še lahko nudi.

Zato se mora gozdarstvo čimprej zživeti v to, da je gospodarska veja z zelo pomembnim kulturnim in okoljetvornim poslanstvom.

Gozdarstvo se ne sme več zapirati vase, ampak se mora družbi odpreti. Stiki z javnostjo ne morejo biti več stvar posameznikov, entuziastov, odvisni le od njihove dobre volje in prostega časa. Delo na tem področju je bilo doslej nenačrtno, sicer tudi uspešno, vendar z občutnimi vrzelmi. Zdaj je čas za vzpostavitev novega, bolj organiziranega sistema komuniciranja z javnostjo.

2. RAZMERE NA PODROČJU STIKOV Z JAVNOSTJO LETA 1987

Da bi poiskali tiste ovire, motnje in pomanjkljivosti, ki onemogočajo boljše stike z javnostjo, smo poskusili analizirati sedanje stike gozdarstva z javnostjo v Sloveniji.

Pri tem smo hoteli pokazati tudi na vse tisto, kar je dobrega, kar prinaša uspeh in na čemer bi kazalo graditi ustreznejši sistem stikov z javnostjo.

Analiza stanja je bila izdelana v letu 1987. Anketirali smo predstavnike nekaterih gozdarskih ustanov in delovnih organizacij, ki delujejo na republiški oziroma območni ravni. Za vzorec slednjih je bilo izbrano gozdnogospodarsko območje Ljubljana. Ker so v Ljubljani, gospodarskem in političnem središču Slovenije, poleg območnih zbrane tudi vse republiške ustanove, lahko domnevamo, da sta tako povezovanje med njimi kot tudi organizacija stikov z javnostjo olajšana. Ljubljansko območje sicer ne more predstavljati vseh ostalih območij, vendar pa je analiza stikov ljubljanskih delovnih organizacij in ustanov z javnostjo ter analiza stikov tistih, ki delujejo na republiški ravni, kljub temu pokazala na glavne probleme, ki bi jih morali v gozdarstvu rešiti čimprej.

Pogovarjali smo se s predstavniki Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo

* M. T., dipl. inž. gozd., Gozdno gospodarstvo Ljubljana, 61000 Ljubljana, Tržaška 2, YU

in prehrano (RKKGP), Splošnega združenja gozdarstva Slovenije (SZG), republiške samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo, zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije, ljubljanskega društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva, Gozdarskega vestnika, ljubljanske samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo, gozdnega gospodarstva Ljubljana in Komunalnega podjetja Ljubljana, TOZD Rast. Zastavili smo jim vprašanja:

1. S katerimi metodami, kako in v kakšnih oblikah navezujete stike z javnostjo?

2. Ob kakšnih priložnostih in kako pogosto?

3. Ali prihaja tudi do odzivov javnosti na vaše dejavnosti?

4. Ali menite, da so sedanji stiki gozdarstva z javnostjo zadovoljivi?

5. Kaj predlagate za izboljšanje stanja (če je bil odgovor na vprašanje št. 4 negativen)?

Tako smo si želeli ustvariti podobo o nosilcih, oblikah in načinih, uspehih in pomanjkljivosti stikov ter o javnosti sami.

3. IZSLEDKI ANKETE

V tem poglavju navajamo povzetke odgovorov sodelujočih predstavnikov na prvi dve vprašanji.

Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Enkrat mesečno obravnava sprotno problematiko, pomembne dogodke in odločitve na sejah, na katere stalno vabi novinarje vseh občil. O svojem delu poroča republiškemu izvršnemu svetu. Ta pomembnejše odločitve obravnava v sklopu treh odborov in tudi vabi novinarje. Republiški komite za informiranje (eden izmed organov izvršnega sveta) javnost obvešča o vseh pomembnejših vprašanjih, včasih pri tem sodeluje tudi RKKGP.

Splošno združenje gozdarstva SR Slovenije

Pripravili so mnogo publikacij, leta 1986 predvsem monografije posameznih GG. Poseben odbor skrbi za objavo člankov v

časopisju ter za razne oddaje na radiu. Enkrat tedensko sodelujejo v oddaji Kmetijski nasveti, redkeje na Radijski univerzi. Ko je bil predsednik odbora Marko Kmecl, so včasih govorili o gozdu in gozdarstvu tudi v oddaji Studio ob sedemnajstih. Na televiziji objavljajo razna poročila, včasih je »gozdarsko« tudi Zrno pred Dnevnikom. Gozdarji so posneli in sodelovali pri snemanju več gozdarskih filmov. Priprava filmov je dolžnost Odbora za tisk in propagando, distribucija (po GG) pa je dolžnost DIT-ov. Ti lahko dobijo tudi plakate, značke, letake.

Odbor vsako leto pripravi gozdarski prispevek na Gorenjskem sejmu kmetijstva in gozdarstva v Kranju, vsako drugo leto pa sodelujejo na razstavi Tehnika za okolje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Prireja »teden gozdov«, predavanja, tekmovanja gozdarjev, pripravo učnih poti. Odbor je vodil tudi akcijo Mala učna pot – s članki objavljenimi v Pionirskem listu ter šolskih glasilih. Načrtovali so pripravo zbirke diapozitivov, namenjene mladini in laikom. Predavali naj bi območni gozdarji, ki bi zbirko dopolnili s svojimi diapozitivi. Odbor je pripravil tudi vodnik po evropski pešpoti E-6.

Samoupravna interesna skupnost za gozdarstvo SR Slovenije

Odbor za tisk in propagando je skupni informativni organ SZG in republiškega SIS za gozdarstvo. SIS samostojno obvešča javnost le prek delegatov, vendar še te informacije večinoma ostanejo le v gozdarstvu samem. Po zakonu je SIS SR Slovenije dolžna predlagati rešitve problema umiranja gozdov in sofinancira reševanje tega problema, pomembnega za vso javnost. Leta 1986 je omogočila posvetovanje na temo Gozd in okolje na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ter letak Slovenija na pragu ekološke katastrofe, ki pa je bil umaknjen. SIS je sopokrovitelj in sofinancer strokovnih revij Gozdarski vestnik in Les.

Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva SR Slovenije

Vsako leto priredi posvetovanje. Teme so vedno nove in aktualne. Zanimanje novinarjev za ta posvetovanja je vedno veliko.

Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Ljubljana

Prireja ekskurzije za svoje člane in upoko-jence. Poleg tega pripravi vsako leto pet do šest strokovnih predavanj, na katera pismeno vabi člane društva. Ti obvestijo še druge.

Območna samoupravna interesna skupnost za gozdarstvo Ljubljana

Komunicira predvsem na sejah in sestankih, kot so sestanki izvršnih odborov SIS, skupščine SIS, predskupščinske seje delegatov. Analize poslovanja in razne druge dokumente redno pošilja na SZDL v petnajst občin ljubljanske regije. Objavlja pri-spevke v internem glasilu GG Ljubljana, v Informatorju. SZDL so predlagali, naj bi vsaka osnovna šola v Ljubljani prevzela določen predel gozda in skrbela zanj pod strokovnim vodstvom GG Ljubljana in Rasta. O tem so razpravljali v ljubljanskem SIS za gozdarstvo, nato pa so se povezali z Društvom za varstvo okolja in s pedagogi iz šol. S to akcijo naj bi začela OŠ Miško Kranjec.

Gozdno gospodarstvo Ljubljana

Izdaja interno glasilo Informator. Ta iz-haja do dvanajstkrat letno, v njem pa objavljajo poleg strokovnih tudi članke, primerne za širšo javnost. Stike z javnostjo navezu-jejo tudi prek občinskih glasil ter na zborih krajanov, na katerih vedno sodelujejo pred-stavniki njihovih TOZD-ov. Objavljajo v Go-zdarskem vestniku, Kmečkem glasu ter dnevnem časopisju (dvakrat do petkrat let-no), redkeje tudi na radiu. Izdali so Poročilo o umiranju gozdov v Ljubljanskem gozdno-gospodarskem območju. Javnosti je do-stopno na SZDL. Uredili so gozdni učni poti v Bistri in na Šmarni gori. Osnovnošolski mladini pripravljajo predavanja, ki jih pona-vadi združijo z ugledom učne poti. Zato GG Ljubljana svoje delavce izobražuje na semi-narjih za vodiče po učnih poteh. Mladino vključujejo tudi v pogozdovalne akcije. So-delujejo predvsem s primestnimi osnovnimi šolami, ker mestni otroci pokažejo premalo zanimanja za gozd in gozdarstvo.

Komunalno podjetje Ljubljana, TOZD Rast

Stiki podjetja z javnostjo (predvsem z meščani Ljubljane) so stalni in pogosti. Eden izmed vzrokov je tudi njihov način financiranja. Sredstva jim zagotavlja komu-nalna skupnost, katere glavni organ je skupščina. V njej so predstavniki vseh upo-rabnikov komunalnih storitev, vseh Ljub-ljančanov. Rast skupščini predloži svoje programe dela, nato pa o njih razpravljajo po krajevnih skupnostih.

O vsakem večjem posegu v gozd in gozdni prostor poročajo v dnevnem časopi-sju in (ali) na radiu (skupaj povprečno dvajsetkrat letno). Sodelujejo s Hortikulturnim društvom in z društvi za varstvo okolja – tako da jim pripravljajo predavanja. Izde-lali so knjižico in letak Jesenkova pot. Knjižico so razposlali po šolah, na voljo je po knjigarnah, prodajali jo bodo v bodočem grafičnem centru. Letak pa je po besedah predstavnika mogoče dobiti v turističnih poslovalnicah in hotelskih recepcijah.

4. ANALIZA STANJA NA PODROČJU STIKOV Z JAVNOSTJO

Gozdarstvo lahko pri navezovanju stikov z javnostjo uporabi najrazličnejša sredstva – od dogovorjene in tiskane besede do raznovrstnih posebnih dejavnosti. Možnosti je veliko. Vsaka izmed gozdarskih delovnih organizacij in ustanov se seveda ne more ukvarjati z vsemi možnimi dejavnostmi. Kljub temu pa se nekatere ne lotijo niti najbolj logičnih in običajnih, zato ostajajo številne možnosti navezovanja stikov z jav-nostjo neizkoriščene. To dejstvo nam bo najboljše prikazala naslednja krajša analiza sedanjih stikov z javnostjo.

A) Oblike stikov z govorno besedo:

– Sodelovanje na sejah in sestankih ver-jetno bolj sodi k upravni, politični in samou-pravni informacijsko-komunikacijski dejav-nosti, le deloma ga lahko obravnavamo kot komuniciranje s posamezniki in skupinami v njihovi splošni vlogi članov družbe, kar naj bi bili stiki z javnostjo.

– Tiskovne konference je treba organizi-rati pravočasno, še posebej če se pripeti

kakšna katastrofa (žled, neurje . . .), saj drugače lahko pride do negativnih odzivov in neutemeljenih kritik javnosti, ker si ta zaradi pomanjkljivega obveščanja razlaga stvari po svoje. Tiskovne konference bi poleg RKKGP lahko organizirale tudi druge DO in ustanove, predvsem SZG in gozdna gospodarstva, takrat ko bi se kaj pomembnega zgodilo ravno v njihovih gozdnogospodarskih območjih.

– Vsakoletna posvetovanja ZIT GL so namenjena predvsem strokovnjakom s področja gozdarstva in lesarstva, torej precej zaprtemu krogu ljudi, nikakor pa ne širši javnosti, kljub temu da na posvetovanja vabijo novinarje.

– Ljubljanska DIT GL pripravlja strokovna predavanja, na katera pa vabi izključno svoje člane. Morda bi jih želel poslušati še kdo zunaj gozdarskih krogov, vendar lahko zanje izve le po naključju, saj jih ljubljansko DIT GL nikoli ne napove prek javnih občil.

GG Ljubljana pripravlja predavanja raje za mladino primestnih osnovnih šol, kot pa za mestne otroke. Vendar pa so verjetno ravno slednji tisti, ki imajo zaradi svojega življenjskega okolja in način življenja premalo stikov z naravo in z gozdom.

Predavanja bi morale pripravljati skoraj vse DO in ustanove, edina omejitve je usposobljenost kadrov.

– Dosedanjim načinom bi lahko dodali še obvestila po telefonu. Ljudje večkrat telefonirajo strokovnjakom Rasta, BF VTOZD za gozdarstvo, IGLG, GG in drugim, da bi dobili zaželeno podatke. Žal je ta način stikov prepuščen predvsem iznajdljivosti posameznikov, ki najdejo v imeniku potrebno telefonsko številko. Zato bi tovrstnim stikom lahko namenili posebno splošno znano telefonsko številko in na vprašanja odgovarjali vsaj nekaj ur v tednu.

B) Oblike stikov z javnostjo s tiskano besedo:

– V časopisih in revijah naj bi redneje objavljali članke o gozdu. Članki v strokovnih in internih časopisih so pač le v manjši meri namenjeni javnosti.

– Plakati, letaki, informacijska gradiva ter publikacije so lahko med najbolj stalnimi, pestrimi in privlačnimi oblikami stikov z

javnostjo. Zato bi jih med svoje dejavnosti lahko uvrstili skoraj vsi. Seveda pa izdajanje ne sme biti samo sebi namen, ampak mora biti gradivo javnosti tudi dostopno.

C) Stik prek radia, televizije in filma:

– Radijske oddaje, ki bi obveščale javnost o dogajanju v gozdu in gozdarstvu, so redke. Kljub temu da Kmetijskim nasvetom poleg kmetijcev prisluhne tudi mnogo drugih, bi bilo bolje, če bi Kmetijski nasveti ostali strokovni nasveti kmetijcem, stikom gozdarstva z javnostjo pa bi bila namenjena kakšna druga radijska oddaja.

– Na televiziji bi lahko poleg SZG objavljala razna poročila in obvestila tudi RKKGP in republiška SIS za gozdarstvo, SZG pa bi pripravljala še oddaje, namenjene le mladini.

– Distribucija filmov, katerih proizvodnjo organizira odbor za tisk in propagando pri SZG, je dolžnost DIT-ov. Gozdna gospodarstva naj bi jih predvajala predvsem v tednu gozdov po osnovnih šolah, zdraviliščih in letoviščih (Program Tedna gozdov SZG, 1984). Seveda pa bi jih lahko predvajali tudi ob drugih priložnostih.

D) Posebne dejavnosti namenjene stikom z javnostjo:

– Gozdarski prispevki na Gorenjskem sejmu kmetijstva in gozdarstva v Kranju ter na razstavi Tehnika za okolje v Ljubljani so namenjeni predvsem strokovnjakom, pa tudi širši javnosti. IGLG v svoji zgradbi pripravlja različne razstave. Čeprav njihovih pretežno umetniških razstav ne moremo šteti med neposredne popularizacijske dejavnosti, pa gozdarska dejavnost tako kljub temu zelo uspešno opozarja nase.

– Tekmovanja gozdarjev so namenjena predvsem gozdarjem, čeprav je zanimanje javnosti za takšne prireditve precejšnje. Žal pa nepoučeni gledalec lahko kaj hitro dobi napačen vtis, da sta edini dejavnosti gozdarjev sečnja in spravilo. Take prireditve bi lahko izkoristili za pridobivanje domačega kadra za delo v gozdarstvu.

– Po učnih poteh za zdaj vodimo predvsem osnovnošolsko mladino, lahko pa bi popeljali tudi ostale, predvsem uporabnike splošnokoristnih vlog in potencialne zave-

znike gozdarstva. To ne bi bila samo naloga gozdnih gospodarstev, ampak tudi naloga DIT GL, BF VTOZD za gozdarstvo in IGLG.

– Pri vključevanju osnovnošolske mladine v pogodbovalne akcije seveda ne gre za to, da bi posadili čim več dreves in s tem olajšali delo delavcem GG, ampak predvsem za vzgojo. Za to, da bodo ti otroci lahko še čez dolga leta ponosni na svoj prispevek k ohranitvi naših gozdov. Delavci GG naj bi zato na mestu pogozdovanja postavili tablo z datumom, imenom šole in poimenskimi seznamom vseh sodelujočih otrok.

– Teden gozdov kot inštitucionalizirana oblika popularizacije gozdov in gozdarstva v Sloveniji so na predlog ZIT GL uvedli že leta 1973, ponovno pa leta 1983. Aktivnosti v zvezi z njim vodi odbor za tisk in propagando pri SZG, ki pripravi skupni obvezni program, za področne programe pa poskrbijo gozdna gospodarstva oziroma TO gozdarstva. Nosilci programa po gozdnih gospodarstvih naj bi bila DIT GL oziroma ustrezna strokovna služba, če obstaja. Dejavnosti ostajajo iz leta v leto bolj ali manj enake. Teden gozdov bi lahko še naprej ostal pomembna oblika komuniciranja z javnostjo, vendar ne več v tej obliki. Vanj bi se lahko vključila ZIT GL, Rast bi lahko ob pomoči strokovnjakov IGLG in BF VTOZD za gozdarstvo vsak dan v tem tednu poskrbela za vodstvo po Jesenkovi poti, RKKGP pa bi vsako leto izdalo informacijsko gradivo o stanju gozdov v Sloveniji (v množični nakladi).

– Vsem tem, deloma že obstoječim dejavnostim, bi lahko dodali še mnoge druge kot npr. »dan odprtih vrat«. To obliko uporabljajo že mnoge druge DO in ustanove, tako pri nas kot v tujini.

V sodelovanju z Zavodom za šolstvo in turistično agencijo Mladi turist bi lahko prirejali izlete oziroma ekskurzije, na katerih bi mladino popeljali skozi gozdove, seveda pod strokovnim vodstvom učiteljev in gozdarskih strokovnjakov. Med skoraj neomejene možnosti sodijo tudi nagradni natečaj fotografij, otroških risb in spisov na temo gozd in gozdarstvo.

Z analizo ni bilo mogoče ugotoviti, kdo vse se je dolžan ukvarjati s stiki z javnostjo. Te naloge v stroki še niso opredeljene.

Pokazalo pa se je, da delo med seboj ni usklajeno, da posamezne delovne organizacije in ustanove pre malo sodelujejo, pa čeprav bi morale sodelovati že zaradi namenov ustanovitve ter vseh dejavnosti, za katere so zadolžene in zaradi katerih zavzemajo določeno mesto v gozdarski hierarhični piramidi.

Ker se vsega nikoli ne more ponuditi vsem, ker so hotenja in pričakovanja javnosti različna, moramo javnost glede na ta hotenja in druge posebnosti deliti na skupine javnosti in posameznim skupinam prilagoditi način sodelovanja. Gozdarstvo še ni z raziskavo opredelilo posameznih skupin javnosti. Da bi lahko ocenili kakovost in uspešnost posameznih oblik stikov z javnostjo, smo za namen analize javnost razdelili na štiri osnovne skupine. To so uporabniki splošnokoristnih vlog ali t. i. splošna javnost (tisti, ki večinoma sprejemajo gozd kot nekaj samo po sebi umevnega in si domišljajo, da o njem vedo dovolj), souporabniki gozda in gozdnega prostora (njihova hotenja se le malokdaj ujemajo s hotenji gozdarstva), mladina in potencialni zavezniki gozdarstva (tisti, ki imajo že zaradi lastnih hotenj in dejavnosti pozitiven odnos do gozda in gozdarstva, npr. društva za varstvo okolja, republiški in regionalni zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, taborniki, planinci...). Ta delitev je utemeljena izkustveno na podlagi različnih hotenj, vsebine sporočila gozdarstva posamezni skupini javnosti in načinov oziroma oblik stikov, primernih zanje. Ker je najbolj samoumevno, da je treba z mladimi komunicirati drugače kot z ostalimi, so mnoge dejavnosti namenjene in prilagojene prav njej. Vendar pa ne dovolj, saj tudi mladina ni homogena skupina, če je že homogena po starosti, pa gotovo ni po svojem življenjskem okolju.

Ker so stiki z javnostjo komuniciranje in ne le enostransko obveščanje javnosti, morajo obstajati tudi poti, po katerih se lahko javnost s svojimi odmevi in odzivi (vprašanja, kritiki, polemiki...) obrača na gozdarstvo. Tako se namreč vzpostavi povratna zveza. Ta je nujna, saj gozdarstvo ne more delovati drugače kot odprt sistem, katerega gonilna sila pa so prav povratne informacije. Te morajo biti nekakšen kom-

pas za bodoče ravnanje tistih, ki se ukvarjajo s stiki z javnostjo, in za vse gozdarstvo. Za zdaj so ti odmevi predvsem naključni telefonski klici in kritike, polemike v rubrikah Pisma bralcev. Javnost se najpogosteje odzove na dejavnost GG Ljubljana in TOZD-a Rast, in to predvsem splošna javnost oziroma uporabniki splošnokoristnih vlog, občutljivi za vse posege na zelenih mestnih površinah, druga vrsta odzivov javnosti je žal posledica nezadostnega znanja zasebnih gozdov v ljubljanskem gozdnogospodarskem območju. Večina odzivov javnosti je žal posledica nezadostnega znanja o gozdu in dejavnosti gozdarjev. Odmevov in odzivov ne spremljamo načrtno, nanje praviloma ne odgovarjamo, o njih ne razmišljamo in ne iščemo novih možnosti za izkoriščanje povratne zveze.

Vsi predstavniki izbranih gozdarskih delovnih organizacij in ustanov razen ZIT GL so se strinjali, da sedanji stiki gozdarstva z javnostjo niso zadovoljivi, čeprav je bilo predvsem leta 1986, v letu 18. kongresa IUFRO, veliko storjenega. Vzroki so v gozdarstvu samem in zunaj njega. V gozdarstvu predvsem tista dolgoletna miselnost, da so gozdarji nekaj posebnega in da zato ne potrebujejo stikov z javnostjo; pomanjkanje kadrov, ki bi znali prenašati znanje tako v operativno kot v javnost, kamor sodi tudi načrtno sodelovanje z novinarji. V uredništvih pa je zelo malo novinarjev, usposobljenih za gozdarsko tematiko.

O tem problemu smo se pogovarjali tudi z dvema novinarjema, Igorjem Guzeljem, novinarjem dnevnika Delo in Marjano Hönigsfeld-Adamič, do nedavnega novinarko revije Moj mali svet. Igor Guzelj meni, da so gozdarji preveč zaprt krog ljudi, ki se je začel šele pred nedavnim zavedati, da mora navezati stike s svojim okoljem in si pridobiti podporo širše javnosti.

Meni tudi, da gozdarji svojih znanstvenoraziskovalnih izsledkov nočejo, ne morejo ali pa tudi ne znajo predstaviti novinarjem in tako posredno javnosti. Zato je včasih tudi njemu samemu težko priti do zaželenih podatkov. Problemi in vzroki pa so seveda tudi v samih časopisnih podjetjih. Novinarje premeščajo z enega tematskega področja na drugo, objava člankov je odvisna tudi od značaja odgovornega urednika, članki

ne smejo biti prepogosti, preostri itd. Podobno je tudi mnenje Marjane Hönigsfeld-Adamič.

Vendar pa novinarji seveda niso glavni problem sedanjih stikov z javnostjo. Poglavitni problemi so še vedno v gozdarstvu samem:

1. Še vedno niso določeni tisti, ki naj bi se ali se že ukvarjajo s stiki z javnostjo.
2. Stiki z javnostjo so nenačrtni.
3. Nimamo vzpostavljene stalne strukture poti komuniciranja. Ni ustrezne komunikacijske povezave niti na istih ravneh niti v vertikalni hierarhični piramidi, poti komuniciranja z javnostjo ne poznamo.
4. Ne poznamo gozdarske javnosti, vseh njenih hotenj in posebnosti, katerim bi morali prilagoditi svoje dejavnosti.
5. Možnih oblik komuniciranja z javnostjo je veliko, vendar jih gozdarstvo ne zna, ne more ali pa morda tudi noče izkoristiti.

5. PREDLOGI

Gozdarstvo se bo s stiki z javnostjo moralo začeti ukvarjati načrtno. Vzpostaviti mora čim ustrezneje urejen, na vertikalnih in horizontalnih ravneh usklajen sistem komuniciranja. Zato bo treba stike z javnostjo prej ali slej profesionalizirati. To je predlagala tudi večina sodelujočih predstavnikov gozdarskih delovnih organizacij in ustanov. Profesionalec naj bi bil predvsem povezovalc dejavnosti. Po poklicu naj bi bil gozdar. Obvladati bi moral svojo stroko, njegovo znanje pa bi moralo segati tudi na druga področja, predvsem na področja družbenih ved, moral bi biti vsestransko razgledan. Sam bi moral imeti veselje do pisanja in dar zanj.

Imeti bi moral organizacijske in pedagoške sposobnosti, da bi znal pritegniti sodelavce in mlajši rod. Ostane še ena lastnost, ki mora biti takemu človeku dana. To je smisel za delo z ljudmi, priljubljenost, družabnost, ljubezen do ljudi. Takih ljudi je veliko tudi v gozdarstvu in z vsako generacijo jih je več. To so tisti, ki jim gozd ne pomeni le les in denar.

Med prve naloge profesionalca in z njim vsega gozdarstva naj bi sodilo naslednje:

1. Opredeliti je treba nosilce stikov z javnostjo in to na vseh ravneh.

2. Opredeliti je treba dele javnosti, s katerimi hočemo komunicirati v danih razmerah. Nato je treba ugotoviti, s katerimi deli javnosti in na kakšne načine naj se ukvarja posamezni nosilec stikov z javnostjo.

3. Določiti je treba poti, po katerih bi se lahko pretakala obvestila med ravnmi in tudi na posameznih ravneh.

4. Posamezni nosilci morajo pripraviti programe dejavnosti. Ti se morajo med seboj dopolnjevati in usklajevati.

5. Določiti je treba nosilce, mesto in način oblikovanja in usklajevanja komunikacijskih programov v gozdarstvu.

6. Najti bi morali poti za vzpostavitev komunikacijske povratne zveze (z javnostjo), ki bi bile prilagojene posameznim delom javnosti in jih vgraditi v celoten sistem komuniciranja.

Primerjajmo stanje gozdov v preteklosti s stanjem danes, njihovo vlogo glede na hotenja in pričakovanja (družbe kot celote) z današnjimi zahtevami ter takratni položaj gozdarstva v družbi s položajem danes. Gozdovi so bili sorazmerno zdravi, zdaj pa umirajo. Namenjeni so bili le zadostitvi potreb družbe po lesu, danes pa so vedno bolj pomembne splošnokoristne vloge družba torej od njih pričakuje veliko več. Gozdarstvo kot organizacijsko in ekonomsko neodvisen sistem je do nedavnega lahko obdržalo sorazmerno visoko stopnjo avtonomije, s tem pa zaprtost, samozadostnost. Danes pa to ni več mogoče. Gozdarstvo, ki se hoče vključiti v življenje in razvoj družbe prihodnosti, se mora družbi odpreti. Komuniciranje z javnostjo je nedvomno ena izmed najbolj logičnih in smiselnih poti k uspehu.

Povzetek

Danes si gozdarstvo ne sme več privoščiti razmišljanja o tem, ali so stiki z javnostjo potrebni ali ne. Še vedno sicer le les prinaša stroki denar, vendar pa so za naše življenje vedno bolj pomembne in nepogrešljive prav neproizvodne, splošnokoristne vloge gozda. Gozdarstvo se ne sme več zapirati v svoje strokovno področje, ampak mora navezovati stike z javnostjo. Ti tudi ne smejo več sloneti na ramenih posameznikov, entuziastov. Napočil je čas za vzpostavitev nove-

ga, bolj organiziranega sistema komuniciranja.

Da bi poiskali tiste ovire, motnje in pomanjkljivosti, ki preprečujejo boljše stike z javnostjo, smo analizirali sedanje stike gozdarstva z javnostjo v Sloveniji. Hoteli smo spoznati tudi vse tisto, kar je pri dosedanjih stikih dobrega in na čemer bi kazalo graditi nov sistem komuniciranja. Analiza stanja je bila izdelana leta 1987. Anketirali smo predstavnike nekaterih gozdarskih ustanov in delovnih organizacij, ki delujejo na republiški oziroma območni ravni. Za slednjo je bilo kot vzorčno vzeto ljubljansko gozdnogospodarsko območje.

Vprašanja so se nanašala na metode in oblike navezovanja stikov z javnostjo, na pogostnost stikov, na odzive javnosti, vprašali pa smo tudi po predlogih za izboljšanje stikov.

Analiza odgovorov je pokazala dosedanje oblike stikov:

A) Z govorno besedo:
- Sodelovanje na sejah in sestankih.
- Tiskovne konference.
- Vsakoletna posvetovanja Zveze inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije.
- Strokovna predavanja območnih društev inženirjev in tehnikov gozdarstva.
- Občasna predavanja gozdarskih strokovnjakov šolski mladini.
- Strokovne informacije posameznikom, ki občasno telefonirajo na različne naslove.

B) S tiskano besedo:
- V časopisih in revijah.
- S plakati, letaki, različnimi informacijskimi gradivi (publikacijami).

C) Prek radia, televizije in filmov:
- Informacije prek radia so omejene predvsem na oddajo Kmetijski nasveti.
- Na televiziji občasno predvajajo gozdarske filme ter drobna sporočila in obvestila Splošnega združenja gozdarstva.
- Za proizvodnjo gozdarskih filmov skrbi Odbor za tisk in propagando pri Splošnem združenju gozdarstva.

D) Posebne dejavnosti, namenjene stikom z javnostjo:

- Gozdarski prispevki na sejmu kmetijstva in gozdarstva v Kranju ter na razstavi Tehnika za okolje v Ljubljani.
- Vodenje (predvsem) šolske mladine po gozdarskih učnih poteh.
- Vključevanje šolske mladine v pogodovalne akcije.
- Različne dejavnosti ob tednu gozdov.
- Tekmovanja gozdnih delavcev, ki pa so za sedaj namenjena predvsem gozdarjem.

Z analizo ni bilo mogoče ugotoviti, kdo vse se je dolžan ukvarjati s stiki z javnostjo. Te naloge v stroki še niso opredeljene.

Predlogi, za izboljšanje stikov gozdarstva z javnostjo:

- Gozdarstvo se bo s stiki moralo začeti ukvarjati načrtno. Danes ostaja neizkoriščena cela vrsta možnosti.

- Vzpostaviti je treba čim bolj organiziran, vertikalno in horizontalno usklajen sistem komuniciranja.

– Slike z javnostjo bo prej ali slej treba profesionalizirati. Profesionalec na tem področju bi moral biti gozdar z velikim strokovnim, pa tudi širšim znanjem, z veseljem do pisanja in darom zanj. Imeti bi moral organizacijske in pedagoške sposobnosti.

CONTACTS OF FORESTRY WITH THE PUBLIC IN SLOVENIA

Summary

A dilemma for the forestry whether contacts with the public are necessary or not is not to the point nowadays anymore. The fact that wood is the only source of income in this profession is still true. Yet nonproductive functions of forests, i. e. those of general interest are the ones which become more and more of vital importance and therefore indispensable. Forestry should not isolate itself within its professional sphere any longer but it must contact the public and it should be open to the society. Contacts with the public must also not exclusively be a domain of individual enthusiasts. It is high time they should be substituted for by a well organized communication system.

In order to eliminate the obstacles, troubles and deficiencies which inhibit better contacts with the public, an analysis of the present contacts of the forestry in Slovenia with the public has been made. All that is positive in a given situation was taken into consideration and could represent a basis for a new communication system. The situation analysis was made in 1987. Representatives of some forestry institutions and enterprises which operate in the scope of the republic or forestry units were inquired, the latter being represented by the Ljubljana forest enterprise.

The questions referred to the methods and forms of establishing contacts with the public, their frequency, reactions of the public and suggestions for the improving of the contacts between the forestry and the public.

Existing contacts with the public evidenced by means of an analysis of the answers are the following:

- A) Contacts by means of the spoken word:
  - communication in meetings
  - press conferences
  - annual conferences of the Zveza inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesarstva Slovenije (Association of forestry and timber economy graduates of Slovenia)
  - professional lectures held by associations of forestry graduates within the scope of forest

enterprise units

- occasional lectures of forestry experts for schoolchildren

- professional information to individuals who occasionally call up various authorities in forestry

- B) Contacts with the public by means of the press

- newspapers and magazines

- posters, leaflets, various information publications

- C) Contacts by means of mass media and films:

- information through the radio is almost entirely limited to the broadcast called Kmetijski nasveti (Agricultural instructions).

- Contacts through television are limited to occasional films dealing with forestry themes and short reports and pieces of information by Splošno združenje gozdarstva (Association of forestry enterprises of Slovenia).

- Forestry film production has been organized by the Committee for press and propaganda of the Association of forestry enterprises of Slovenia.

- D) Special activities intended for the contacts with the public:

- Forestry contributions at the fair of agriculture and forestry in Kranj and at the exhibition called Technics for the Environment in Ljubljana

- Organizing the visits of forestry educational routes for primary school children in the first place

- Participating of school children in afforestation activities

- Various activities during the "forest week"

- Competitions among forestry workers which have been the domain of foresters up till now.

The analysis was not able to establish those who are in charge of the contacts with the public. These tasks have not been defined within the scope of the profession. Lack of coordination in public communication has been established.

Suggestions for the improving of the contacts of forestry with the public:

- A systematic approach in the contacts of the forestry with the public is expected. There is a series of possibilities to contact the public which are made no use of nowadays.

- An efficient and well organized public communication system with a vertical and horizontal coordination.

- Contacts with the public will sooner or later have to be professionalized. A professionalist in this sphere should be a forester mastering extended knowledge in forestry as well as in several other fields. He should also be talented and keen on writing and possess organisational and pedagogic abilities.